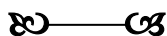

การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย
ที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร*
CITIZENSHIP DEVELOPMENT IN DEMOCRATIC
REGIME AFFECTING TO GENERAL ELECTION IN BANGKOK

กรณัฐ ระจับทุกซ์

Koranat Rangubtook.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: korapatbts@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาหลักปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย นำเสนอการพัฒนา และรูปแบบการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมวิธี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 18 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการศึกษาพบว่า 1) หลักปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพกติกา, ความรับผิดชอบต่อสังคม และการเคารพสิทธิผู้อื่น 2) การพัฒนา ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 3) รูปแบบการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม คือ หลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน คือ การให้ข้อมูลด้านเลือกตั้งอย่างทั่วถึง ปิยวาจา คือ การสร้างทัศนคติ และแสดงออกเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างถูกต้อง อตถจริยา คือ การเสียสละช่วยเหลือให้การเลือกตั้งสำเร็จ และสมานัตตตา คือ การปฏิบัติตัวตามกฎหมายเลือกตั้งอย่างเคร่งครัด ซึ่งภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12

คำสำคัญ: การพัฒนาความเป็นพลเมือง; ระบบประชาธิปไตย; การเลือกตั้ง; กรุงเทพมหานคร

*Received July 8, 2021; Revised July 17, 2021; Accepted July 18, 2021

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the proper principles of citizenship in democratic regime affecting general election in Bangkok 2. To present citizenship development in democratic regime affecting general election in Bangkok and 3. To propose the model of citizenship development in democratic regime affecting general election in Bangkok integrated with Buddhist morality, conducted with mixed methods. The quantitative research, data were collected from 400 samples and analyzed by descriptive statistics. The qualitative research, data were collected from 18 key informants by In-Dept-Interviewing and analyzed by content descriptive interpretation

The results of this research were found that: 1. The proper principles of citizenship in democratic regime affecting general election in Bangkok were to respect rules, rights of others, and the responsibility to society. 2. Citizenship development in democratic regime affecting general election in Bangkok showed that, by overall, the development was at moderate level with the average mean at 3.17. There were the peaceful society, unity of citizen, the equality and justice, and the stable development of society and nation. 3. The model of citizenship development in democratic regime affecting general election in Bangkok integrated with Buddhist morality, Sangahavattu 4, Dana, giving information of election to public in full coverage, Piyavaca, correct attitude and expression about election, Atthacariya, sacrifice to help election to be completed, Samanattata, adhering to election rules and laws strictly, by overall, were at middle level with the mean value at 3.12

Keywords: citizenship development; democracy; elections; Bangkok

บทนำ

ในสังคมสมัยใหม่ ประชาธิปไตยในฐานะระบอบการปกครองที่ยอมรับในอำนาจของประชาชนต่อระบบระเบียบและกระบวนการทางการเมือง อาจจำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ ประชาธิปไตยทางตรง ซึ่งเป็นลักษณะของการปกครองที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมมีเสียงในการปกครองโดยตรงได้ในกระบวนการกำหนดนโยบายเพื่อบริหารประเทศได้โดยตรงในรูปของการรวมกลุ่มกับการชุมนุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ

ตัดสินใจร่วมกันในเรื่องการเมือง ซึ่งพบเห็นได้บางรัฐเล็ก ๆ ในสหรัฐอเมริกา ในปัจจุบันรูปแบบของประชาธิปไตยอีกประเภทหนึ่งคือประชาธิปไตยโดยการใช้อำนาจทางอ้อมของประชาชนผ่านผู้แทน (Representative Democracy) เพื่อใช้อำนาจทางการบริหารปกครองไม่ว่าจะผ่านระบบรัฐสภาหรือไม่ก็ตาม (ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล, 2541) ในบรรดากระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนในการใช้อำนาจทางการเมืองแทนประชาชนนั้นเป็นที่ยอมรับว่าการเลือกตั้ง เป็นรูปแบบพื้นฐานที่เหมาะสมที่สุดภายใต้รูปแบบอันหลากหลายของการให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชน ประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมาตั้งแต่ปี 2475 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยมีการรัฐประหารเกิดขึ้นหลายครั้ง (ศักดิ์ทิพย์ เชาวนลักษณ์สกุล, 2561) โดยเฉพาะการทำรัฐประหารในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2557 ซึ่งถือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย

ดังนั้น ความเป็นพลเมือง (Citizenship) จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย ประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ มิใช่เพียงแต่มีรัฐธรรมนูญแต่ประชาชนจะต้องเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยด้วย กล่าวคือ สมาชิกสังคมสามารถใช้สิทธิเสรีภาพโดยยึดหลักความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง และเคารพกติกา คำว่า “พลเมือง” เป็นคำสำคัญที่ได้รับการบันทึกไว้ในยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย “ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง” ในปี พ.ศ. 2554 ทำให้เห็นว่าในสังคมไทยนั้นมีความชัดเจนมากขึ้นที่จะสร้างคนในทิศทางที่จะให้เป็น “พลเมือง” โดยคำว่า “พลเมือง” นั้นมีปรากฏอยู่ในทุกระบบการปกครองของแต่ละประเทศ แต่พลเมืองจะมีบทบาท หน้าที่และบุคลิกลักษณะอย่างไรนั้น จะขึ้นอยู่กับระบอบทางการเมืองของรัฐนั้น ๆ (ทิพย์พาพร ดันตีสุนทร, 2554) ขณะที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยนั้นมีลักษณะเป็นเจ้าของประเทศที่มีอิสรภาพในการเลือกวิถีชีวิต มีสิทธิเสรีภาพอย่างเสมอภาคกัน โดยจะต้องคำนึงถึงส่วนรวม และการใช้อิสรภาพควบคู่ไปกับความรับผิดชอบต่อตนเองผู้อื่น และสังคม (ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล, 2555) พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยจึงต้องเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีจิตสาธารณะ มีวินัยมีเหตุผล ใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเหมาะสม ไม่ละเมิดผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคม มีความกระตือรือร้นและให้ความสนใจต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์, 2558)

การทำรัฐประหารในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถือเป็นการทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยต้องถดถอย เนื่องจากภายหลังการทำรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว)

พ.ศ. 2557 ขึ้น พร้อมแต่งตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ และ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร การบริหารประเทศ ภายใต้อำนาจตามความในมาตรา 44 ทำให้ประชาชนอยู่ในสภาวะถูกปิดกั้นในสิทธิและ เสรีภาพการแสดงออก ประชาชนต้องปฏิบัติตามคำสั่งบางประกาศมีการละเมิดสิทธิความ เป็นพลเมือง เช่น การเรียกบุคคลเข้ารายงานตัว การเอาพลเรือนขึ้นศาลทหาร หรือการ ห้ามชุมนุมและเคลื่อนไหวกว้างขวาง การเมือง แม้ว่ารัฐบาลกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ 24 มีนาคม 2562 มีประชาชนออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง แต่กฎ ระเบียบ การเลือกตั้งมีการ เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากอดีต อย่างไรก็ตามประชาชนในกรุงเทพมหานครในฐานะ พลเมืองได้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 3,025,757 คน คิดเป็นร้อยละ 72.20 ของผู้มี สิทธิเลือกตั้ง จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมทั้งสิ้น 4,498,058 คน (คณะกรรมการการ เลือกตั้งกรุงเทพมหานคร, 2562) และแม้จะมีผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมาก แต่กลับพบบัตร เสีย และมีผู้ที่ไม่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง แสดงให้เห็นว่าประชาชนยังขาดความตระหนักในความ เป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ในหมวดที่ 4 กำหนดให้การเลือกตั้งเป็น “หน้าที่” ของพลเมืองตามรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุและความจำเป็นของเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะศึกษา ให้ลุ่มลึกถึงเรื่องของการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการ เลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงหลักปฏิบัติเพื่อความเป็นพลเมืองใน ระบอบประชาธิปไตยมีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนแสดงให้เห็น ถึงการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปใน กรุงเทพมหานคร รวมทั้งนำเสนอองค์ความรู้การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบ ประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครโดยการบูรณาการตามหลัก พุทธธรรม สังคหวัตถุ 4

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อนำเสนอการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการ เลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีผล ต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัย

การศึกษาหลักปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร พบว่า หลักปฏิบัติเพื่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการเคารพกฎ กติกา คือ คนในสังคมจะต้องเคารพกฎ กติกา เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ที่สำคัญจะต้องเคารพผลของการเลือกตั้ง 2. ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น คือ คนไทยทุกคนควรยอมรับความเห็นต่างและเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น คนไทยทุกคนไม่ควรละเมิดสิทธิของผู้อื่นที่มีสิทธิโดยชอบ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันควรเปิดโอกาสให้ทุกคนควรมีสื่อสิทธิวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้ตามระบอบประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันควรส่งเสริมให้ทุกคนมีศักดิ์ศรีและมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน 3. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม คือ คนไทยทุกคนควรมีความเชื่อมั่นศรัทธาและรับผิดชอบร่วมกันในระบอบประชาธิปไตย ยึดหลักศีลธรรมเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติต่อกันของคนในสังคมตามวิถีประชาธิปไตย เมื่อศึกษาเชิงปริมาณ พบว่าระดับหลักปฏิบัติเพื่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเคารพกฎกติกา ค่าเฉลี่ย 3.44 รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ค่าเฉลี่ย 3.42 ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 2.55 ตามลำดับ

การนำเสนอการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครพบว่า การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสังคมมีความเป็นระเบียบและสงบเรียบร้อย กล่าวคือ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ทำให้ได้รัฐบาลที่ดีและสังคมเป็นระเบียบและสงบเรียบร้อย 2. ด้านมีความรักและสามัคคีในหมู่คณะ คือ การไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง และการเลือกตั้งที่มีความ

สุจริตเที่ยงธรรมจะทำให้ประชาชนมีความรักและสามัคคีในหมู่คณะ 3. ด้านมีความเท่าเทียมและเกิดความเป็นธรรม กล่าวคือ การเลือกตั้งที่ได้ผู้แทนราษฎรที่ดี รัฐบาลมีความเป็นกลางในการจัดบริการของรัฐแก่ประชาชน รวมถึงให้ความเป็นธรรมในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ทำให้มีความเท่าเทียมและเกิดความเป็นธรรมในสังคม 4. ด้านสังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาได้อย่างมั่นคง รัฐบาลมีความเป็นกลางในการจัดบริการของรัฐแก่ประชาชน ให้ความเป็นธรรมในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน รวมถึงได้ดำเนินการปฏิบัติแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันทำให้สังคมและประเทศมีการพัฒนาได้อย่างมั่นคง การศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาได้อย่างมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.43 รองลงมาคือ ด้านสังคมมีความเป็นระเบียบและสงบเรียบร้อย ค่าเฉลี่ย 3.26 ด้านมีความรักและสามัคคีในหมู่คณะ ค่าเฉลี่ย 3.03 ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านมีความเท่าเทียมและเกิดความเป็นธรรมในสังคม ค่าเฉลี่ย 2.97 ตามลำดับ

การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม พบว่า รูปแบบการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร สามารถบูรณาการกับ หลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน (การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่), ปิยวาจา(วาจาสุภาพ หรือวาจาเป็นที่รัก), อัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) และสมานัตตตา (ความมีตนเสมอ) ในการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งซึ่งเป็นหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญในสิทธิและหน้าที่ของประชาชนคนไทย รวมถึงโทษที่จะเกิดขึ้นหากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนจะต้องมีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีหรือมีความศรัทธา ในระบอบประชาธิปไตย อันจะทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่ารูปแบบการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม สังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านทาน (การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่) ค่าเฉลี่ย 3.43 รองลงมาคือ ด้านอัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) ค่าเฉลี่ย 3.38 ด้านสมานัตตตา (ความมีตนเสมอ) ค่าเฉลี่ย 3.16 ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านปิยวาจา(วาจาสุภาพ หรือวาจาเป็นที่รัก) ค่าเฉลี่ย 2.52 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาหลักปฏิบัติเพื่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร พบว่า การเคารพกฎกติกา, การเคารพสิทธิผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง แสดงให้เห็นว่า คนในสังคมจะต้องเคารพกฎกติกา เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ที่สำคัญจะต้องเคารพผลของการเลือกตั้ง การเคารพสิทธิผู้อื่นยังเป็นอีกหลักปฏิบัติที่สำคัญ คนไทยทุกคนควรยอมรับความเห็นต่างและเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่นไม่ควรละเมิดสิทธิของผู้อื่นที่มีสิทธิโดยชอบ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันควรเปิดโอกาสให้ทุกคนควรมีสติวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้ตามระบอบประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันควรส่งเสริมให้ทุกคนมีศักดิ์ศรีและมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้คนไทยควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเชื่อมั่นศรัทธาและรับผิดชอบต่อร่วมกันในระบอบประชาธิปไตย ควรยึดหลักศีลธรรมเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติต่อกันของคนในสังคมตามวิถีประชาธิปไตย มีความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานทั้งปวงให้บรรลุเป้าหมายของสังคม รับผิดชอบต่อร่วมกันตามภาระหน้าที่ของตน แตกต่างกับกับงานวิจัยของ ธัญธัช วิภาติภูมิประเทศ (2556) ได้วิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยในภาพรวมที่ค่อนข้างสูง

2. การนำเสนอการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร พบว่า การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาได้อย่างมั่นคง, ด้านสังคมมีความเป็นระเบียบและสงบเรียบร้อย, ด้านมีความรักและสามัคคีในหมู่คณะ และด้านมีความเท่าเทียมและเกิดความเป็นธรรมในสังคม โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า พลเมืองที่มีความรู้และคุณธรรมรู้จักสิทธิหน้าที่ รวมทั้งความเป็นกลางของรัฐบาล ทำให้สังคมและประเทศมีการพัฒนาได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ การเลือกตั้งทำให้ประเทศมีการพัฒนา สังคมเป็นระเบียบและสงบเรียบร้อย เกิดความสามัคคีในหมู่คณะและความเท่าเทียมกันในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ (2558) ที่กล่าวถึงพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยจะต้องเป็นผู้ที่มีสำนึกรับผิดชอบต่อ ชี้อสัตย์ มีจิตสาธารณะ มีวินัยมีเหตุผล ใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเหมาะสม ไม่ละเมิดผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคม มีความกระตือรือร้นและให้ความสนใจต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

3. การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร โดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม ได้แก่ หลักสังคหวัตถุ 4 คือ ทาน, ปิยวาจา, อตถจริยา และสมานัตตา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แสดง

ให้เห็นว่า การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาบูรณาการกับการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยนั้น สามารถส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเลือกตั้งแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดี และแสดงออกทางการเมืองอย่างถูกต้อง สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของสิทธิหน้าที่ของตนเองตามกฎหมาย และยังส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมอย่างเสมอต้นเสมอปลาย นำไปสู่การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร สอดคล้องต่อหลักการทางประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนตลอดไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุนทร ธมมธโร (บุญคง) (2560) ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในชุมชนวัดหนองสนม จังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในชุมชนวัดหนองสนม จังหวัดระยอง มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก แสดงให้เห็นว่า ชุมชนวัดหนองสนมมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในชุมชนวัดหนองสนมเป็นอย่างดี

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการเคารพกฎกติกา 2. ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น และ 3. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย 4 ด้าน คือ ด้านสังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ได้แก่ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ทำให้ได้รัฐบาลที่ดีและสังคมเป็นระเบียบและสงบเรียบร้อย, ด้านมีความรักและสามัคคีในหมู่คณะ กล่าวคือ ประชาชนในประเทศควรจะมีความรัก และความสามัคคีกัน ในหมู่คณะ หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรักและสามัคคีกัน ในหมู่คณะ การไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง, ด้านมีความเท่าเทียมและเกิดความเป็นธรรม การเลือกตั้งที่ได้ผู้แทนราษฎรที่ดี รัฐบาลมีความเป็นกลางในการจัดบริการของรัฐแก่ประชาชน รวมถึงให้ความเป็นธรรมในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ทำให้มีความเท่าเทียม และเกิดความเป็นธรรมในสังคม และด้านสังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาอย่างมั่นคง คือ พลเมืองที่มีความรู้และคุณธรรมรู้จักสิทธิหน้าที่ รัฐบาลมีความเป็นกลางให้ความเป็นธรรมในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน รวมถึงได้ดำเนินการปฏิบัติแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้สังคมและประเทศมีการพัฒนาได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ การบูรณาการตามหลักพุทธธรรม คือ หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อให้เกิดการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานครมากยิ่งขึ้นในแต่ละด้าน ดังนี้ ทาน (การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่), ปิยวาจา (วาจาสุภาพ หรือวาจาเป็นที่รัก), อัตถจริยา (การประพฤติตนเป็นประโยชน์) และ สมานัตตตา (ความมีตนสม่าเสมอ)

ข้อเสนอแนะ

สามารถสรุปข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ได้ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรริเริ่มอย่างจริงจังและต่อเนื่องในการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมให้มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน เพื่อให้ทัศนคติของประชาชนพร้อมจะเป็นประชาธิปไตยตามระบอบประชาธิปไตยต่อไป
2. รัฐบาลควรนำกระบวนการกล่อมเกลากฎหมายการเมืองเข้ามาใช้กับประชาชน เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การสร้างประชาธิปไตยให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ต้องเริ่มจากการสร้างคนหรือประชาชนให้มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

2. การสร้างพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยสามารถกระทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยอาศัยกระบวนการกล่อมเกลากฎหมายทางการเมืองเข้ามาช่วยให้มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยระหว่างประชาชนในกรุงเทพมหานครและประชาชนในต่างจังหวัด ที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป เพื่อให้ได้องค์ความรู้ด้านความเป็นพลเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่ครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนก วงษ์ตระหง่าน. (2530). *การเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการเลือกตั้งกรุงเทพมหานคร (กกต.). (2562). *ผลการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- ถวิลวดี บุรีกุล และรัชชติแสงมหะหมัด. (2557). *ค่านิยม วัฒนธรรม และอุดมภูมิประชาธิปไตยไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า.
- ทิพย์พาวร ต้นติสุนทร. (2554). *การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายการศึกษา.
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2556). *ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปนัดดา รักษาแก้ว. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสื่อสารการเมือง, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล. (2541). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับความเป็นประชาธิปไตยทางตรง*. *วารสารกฎหมายปกครอง*, 6(9).
- _____. (2555). *การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง*. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- พระสุนทร ธมมธโร (บุญคง). (2560). *การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในชุมชนวัดหนองสนม จังหวัดระยอง*, (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิชาพระพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พันโทราชนัย ธงชัย. (2551). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนว สันคหวัตถุ 4 ของหน่วยงานสวัสดิ์อำเภอเมืองจังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิชาพระพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศักดิ์ภัท เชาวนัลักษณะสกุล และคณะ. (2561). รัฐประหารกับการเมืองไทย. วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 1(3).
- ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ . (2558). การสร้างสำนึกพลเมือง. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555). หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเลขาธิการสภา 80 ผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.